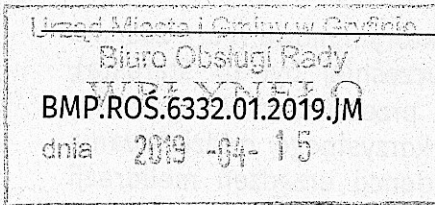

Gryfino, dnia 12 kwietnia 2019r.

Pan Rafał Guga

Przewodniczący Rady Miejskiej w Gryfinie

Informacja Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino nt. „Stanu melioracji na terenie Gminy Gryfino, inwestycji zrealizowanych w tym zakresie przez gminę w latach 2014-2018 oraz planów dalszych działań dotyczących melioracji”.

Szanowny Panie Przewodniczący,

problematykę melioracji wodnych regulują przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne. Analiza prawna regulacji ustawowych dotyczących melioracji wodnych pozwala wyodrębnić dwa stany prawne: pierwszy obowiązujący do 31 grudnia 2017r. oraz drugi obowiązujący od 1 stycznia 2018r.

Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do końca 2017 r. ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, regulowała wszelkie sprawy związane z gospodarowaniem wodami, w tym m.in. korzystania z wód, zarządzania zasobami wodnymi oraz utrzymywania urządzeń melioracji wodnych. Zgodnie z poprzednią i obecnie obowiązującą ustawą melioracje prowadzi się w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochrony użytków rolnych przed powodzią. Przepis art. 77 ust. 1 ww. aktu prawnego określał wprost do kogo należało utrzymywanie rowów melioracyjnych, a mianowicie obowiązek ten spoczywał na zainteresowanych właścicielach gruntów, a jeżeli rowy te były objęte działalnością spółki wodnej – to ta spółka miała obowiązek konserwacji rowów. Zainteresowani właściciele gruntów, o których mowa w tym przepisie, to właściciele takich gruntów, na które urządzenia melioracyjne wywierają korzystny wpływ. Jeżeli powyższy obowiązek nie był wykonywany to mieliśmy do czynienia z obligatoryjnością wydania decyzji administracyjnej. Starosta, jako organ administracji zobowiązany był do nałożenia, w formie decyzji, stosownych obowiązków na właścicieli gruntów, ustalając proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntów, szczegółowe zakresy i terminy wykonywania obowiązku utrzymania rowów melioracyjnych.

Począwszy od 1 stycznia 2018r. do chwili obecnej kwestię melioracji reguluje art. 205 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018r. poz. 2268 ze zm.) analogicznie, jak w poprzednim stanie prawnym – **utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów**, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych (w załączeniu komunikat z dnia 21 lutego 2018r. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie oraz odpowiedź Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 kwietnia 2018r. na interpelację Pani poseł Katarzyny Osos).

Zgodnie z art. 206 cytowanej ustawy, jeżeli obowiązek, o którym mowa w art. 205, nie jest wykonywany, **właściwy organ Wód Polskich** ustala (wcześniej był to Starosta), w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntów, szczegółowe zakresy i terminy jego wykonywania. Obszary korzystnego oddziaływania urządzeń melioracyjnych powinny być uwidocznione w ewidencji urządzeń melioracji wodnych, prowadzonej przez właściwe miejscowo Zarządy Zlewni zgodnie z przepisem art. 196 ust.1 oraz art. 240 ust. 4 pkt 15 ustawy Prawo wodne.

W zakresie melioracji wodnych realizowanych w latach 2014-2018 przez Gminę Gryfino, w głównej mierze zadania dotyczyły bieżących konserwacji, udrażniania i usuwania awarii. W układzie chronologicznym zrealizowane zadania przedstawiają się następująco:

1. 2014 rok:

- udrożnienie przepustu drogowego pod ciekiem wodnym, w rejonie ogrodów działkowych przy ul. Opolskiej;
- koszty energii elektrycznej w przepompowni melioracyjnej przy ul. Łużyckiej w Gryfinie (tzw. oczko wodne za CW Laguna);
- pomiar geodezyjny działki gruntu w Czepinie (w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego);
- oczyszczenie zbiornika retencyjnego w Gryfinie.

2. 2015 rok:

- koszty energii elektrycznej w przepompowni melioracyjnej przy ul. Łużyckiej w Gryfinie (tzw. oczko wodne za CW Laguna);
- uzupełnienie pokrywy studni melioracyjnej w Bartkowie;
- udrożnienie i konserwacja rowu melioracyjnego w Bartkowie (dz. nr 243 obr. Bartkowo).

3. 2016 rok:

- koszty energii elektrycznej w przepompowni melioracyjnej przy ul. Łużyckiej w Gryfinie (tzw. oczko wodne za CW Laguna);
- przegląd i wymiana elementów pompy w przepompowni melioracyjnej przy ul. Łużyckiej w Gryfinie (tzw. oczko wodne za CW Laguna).

4. 2017 rok:

- koszty energii elektrycznej w przepompowni melioracyjnej przy ul. Łużyckiej w Gryfinie (tzw. oczko wodne za CW Laguna);
- odmulenie, oczyszczanie przepustu i odcinka rowu wylotowego pod gminną drogą w rejonie ogrodów działkowych od strony ul. Opolskiej w Gryfinie;

- odmulenie, oczyszczenie oraz odkrzaczenie rowu na dł. 145 mb. w dz. nr 41/2 obr. Gryfino 2 (na podstawie decyzji Starosty Gryfińskiego);
- opracowanie kosztorysu szacunkowego wraz przedmiarem robót „Ułożenia rurociągu melioracyjnego w dz. nr 244 i 267 obr. Bartkowo;
- wykonanie mapy do celów projektowych 1:1000 rurociągu melioracyjnego w Bartkowie.

5. 2018 rok:

- koszty energii elektrycznej w przepompowni melioracyjnej przy ul. Łużyckiej w Gryfinie (tzw. oczko wodne za CW Laguna);
- awaryjne udrażnianie rurociągów odwodnieniowych na tzw. oczku wodnym w rejonie ul. Łużyckiej (za CW Laguna);
- awaryjne udrażnianie przepustu wraz z odcinkiem wlotowym i wylotowym rowu pod drogą gminną w Łubnicy;
- awaryjne udrażnianie przepustu wraz z odcinkiem wlotowym i wylotowym pod drogą gminną w Mielenku Gryfińskim;
- zadanie inwestycyjne pn. "Budowa i przebudowa drogi wewnętrznej w ul. Pomorskiej w Gryfinie oraz przebudowa kanału melioracyjnego Gryfino – Czepino wraz z budową kolektora melioracyjno – deszczowego" polegające m.in. na odbudowie i budowie rowu melioracyjnego zlokalizowanego w północnej części Gryfina przy ul. Pomorskiej i Flisaczej.

W kwestii planowanych dalszych działań Gminy Gryfino związanych z melioracjami wodnymi, ich realizacja jest uzależniona od kwot przeznaczonych w budżecie na ten cel, w szczególności zadaniem priorytetowym jest modernizacja infrastruktury sieciowej w ciągu ul. Łużyckiej w Gryfinie, w tym systemu kanalizacji deszczowej.

Z up. BURMISTRZA
Z-ca BURMISTRZA
Tomasz Miller

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2018

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Krzysztof Jurgiel

Znak sprawy: GZ.me.058.2.2018

GZ.me.058.2.2018

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiadając na interpelację Pani poseł Katarzyny Osos nr 21260 z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie *rowów melioracyjnych*, uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (Dz. U. poz. 1566 z późn. zm.), programowanie, planowanie i nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych na koszt Skarbu Państwa oraz nadzór nad utrzymywaniem urządzeń melioracji wodnych należy do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Wody Polskie są państwową osobą prawną, która prowadzi całość spraw z zakresu gospodarki wodnej, Jednostka ta rozpoczęła swą działalność z dniem 1 stycznia 2018 r. i jest nadzorowana przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej* (Dz. U. poz. 100), działem administracji rządowej gospodarka wodna kieruje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Tym samym do udzielenia odpowiedzi na pytanie 1 i 2 interpelacji właściwy jest Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Jednocześnie przedstawiam informacje o urządzeniach melioracyjnych na gruntach będących w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (pyt. 3) oraz o działaniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz poprawy stanu urządzeń melioracji wodnych.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. zasady utrzymywania urządzeń melioracji wodnych były uregulowane przepisami ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1121). Na podstawie art. 73 ust. 1 i art. 70 ust. 1 tej ustawy, rowy, które służyły regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnych gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochronie użytków rolnych przed powodzią były zaliczone do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Zgodnie z art. 77 ustawy – *Prawo wodne*, obowiązek utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych

(w tym rowów) spoczywał na właścicielach gruntów, na które urządzenia te wywierały korzystny wpływ (nazywanych w ustawie – „zainteresowanymi właścicielami gruntów”). W sytuacji, gdy urządzenia te były objęte działalnością spółki wodnej, ich utrzymanie należało do tej spółki.

Jeżeli obowiązek ten nie był wykonywany, wówczas organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego (na podstawie art. 140 ustawy był nim starosta), mógł ustalić w drodze decyzji, szczegółowe zakresy i terminy wykonania przez właścicieli obowiązku utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Jednak starostowie nie korzystali z tych możliwości, ze względu na spodziewany negatywny odbiór społeczny takich rozstrzygnięć. Najwyższa Izba Kontroli na podstawie wyników przeprowadzonej kontroli negatywnie oceniła działalność starostów w tym zakresie. W ocenie NIK nadzór starostów nad zapewnieniem właściwego utrzymania tych urządzeń nie był realizowany, mimo istniejącego obowiązku prawnego oraz ewidentnych potrzeb w tym zakresie. Niepodejmowanie przez starostów działań wobec właścicieli zmeliorowanych gruntów niewywiązujących się z obowiązku utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, jak również niewykonywanie nadzoru nad działalnością spółek wodnych uznano za jedną z głównych przyczyn zaniedbań w utrzymaniu tych urządzeń.

W dniu 20 lipca 2017 r. Sejm uchwalił nową ustawę – *Prawo wodne*, która dokonała głębokich zmian w sferze prawno-organizacyjnej i finansowej sektora gospodarki wodnej. Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. Zgodnie z art. 205 tej ustawy utrzymanie rowów zaliczonych do urządzeń melioracji wodnych, podobnie jak na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy, nadal jest zadaniem zainteresowanych właścicieli gruntów. Jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej, obowiązek ten należy do tej spółki. Zmianie uległ natomiast organ, sprawujący nadzór nad realizacją tych zadań. W przypadkach, gdy obowiązek ten nie jest wykonywany, decyzje określające szczegółowy zakres i termin wykonania prac nie są wydawane przez starostę lecz przez Wody Polskie.

Należy mieć nadzieję, że wprowadzone zmiany usprawnią nadzór nad utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych i zapewnią lepsze funkcjonowanie tych urządzeń.

Urządzenia melioracyjne stanowią systemy, często bardzo złożone, które oddziałują na grunty należące do wielu właścicieli. Dlatego też ich właściwe utrzymywanie wymaga zorganizowanych, skoordynowanych działań wszystkich właścicieli. Przy obecnej strukturze własności gruntów oraz ze względu na różny stopień zainteresowania utrzymaniem dobrego stanu urządzeń melioracji wodnych przez poszczególnych właścicieli, właściwa koordynacja terminów i zakresów wykonywanych tych prac przez samych właścicieli gruntów, jest w praktyce bardzo trudna a czasami wręcz niemożliwa do osiągnięcia. W tej sytuacji ułatwieniem wykonywania tych prac może być współpraca rolników w formie zorganizowanej. Możliwość takiej organizacji prac dają spółki wodne, które są dobrowolnymi organizacjami zrzeszającymi właścicieli zmeliorowanych gruntów w celu wspólnego utrzymywania oraz eksploatacji urządzeń melioracji wodnych. Nadzór i kontrolę nad działalnością spółki wodnej sprawuje starosta.

Należy podkreślić, że w odróżnieniu od indywidualnego utrzymywania urządzeń melioracyjnych, spółki wodne mogą korzystać z pomocy państwa w formie dotacji podmiotowych. W latach 2012 – 2016 pomoc ta wynosiła corocznie ok. 20 mln zł, w tym ok. 4 mln zł pochodziło z budżetów wojewodów oraz 16 mln zł z rezerwy celowej budżetu państwa.

W 2017 roku rząd przyjął *Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020*, w ramach której na liście projektów strategicznych został umieszczony projekt pn. *Woda dla rolnictwa*. Jednym z celów tego projektu jest poprawa utrzymywania urządzeń melioracji wodnych poprzez zwiększenie pomocy dla spółek wodnych. Z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ustawie budżetowej na 2017 rok, w ramach rezerwy celowej na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych i wód istotnych dla rolnictwa zwiększono z 16 mln zł do 40 mln zł środki na pomoc państwa dla spółek wodnych. Wraz ze środkami planowanymi w budżetach wojewodów kwota ta wzrosła do blisko 44 mln zł. Pomoc dla spółek wodnych w analogicznej wysokości zaplanowano także w ustawie budżetowej na 2018 rok.

Spółki wodne korzystają także z dotacji celowych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych. O zasadach udzielania dotacji decydują organy tych jednostek (gminy, powiatu, województwa).

Dodatkowo, mając na uwadze poprawę możliwości funkcjonowania spółek wodnych, w 2017 r. MRiRW uruchomiło w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 działanie, które umożliwi spółkom wodnym uzyskanie pomocy na zakup sprzętu do utrzymywania urządzeń melioracyjnych objętych działalnością tych spółek. Na realizację tego działania zarezerwowano środki w wysokości ok. 79 mln euro. Poziom wsparcia wynosi 80% kosztów kwalifikowalnych operacji a maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi nie może przekroczyć 500 000 zł.

Podjęte działania stanowią realną pomoc dla właścicieli zmeliorowanych gruntów, będących członkami spółek wodnych, w realizacji obowiązku utrzymywania urządzeń melioracji wodnych, w tym rowów. Umożliwią zwiększenie zakresu wykonywanych przez spółki wodne prac związanych z utrzymywaniem urządzeń melioracji wodnych oraz wzmocnią potencjał wykonawczy spółek wodnych, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy stanu technicznego tych urządzeń i ich lepszego funkcjonowania.

W odniesieniu do rowów melioracyjnych zlokalizowanych na gruntach będących w zasobie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa również obowiązują przepisy ustawy – *Prawo wodne*, zgodnie z którymi utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów lub spółki wodnej, a nadzór nad realizacją tego obowiązku jest sprawowany przez właściwy organ Wód Polskich.

Obowiązki utrzymywania urządzeń melioracji wodnych, podobnie jak wykonywanie konserwacji oraz remontów budynków i budowli wchodzących w skład przedmiotu dzierżawy, Krajowy

Ośrodek Wsparcia Rolnictwa powierza dzierżawcom na mocy zawartych z nimi umów dzierżawy. Natomiast, w przypadku gdy urządzenia melioracji są objęte działaniem spółki wodnej dzierżawca, zgodnie z postanowieniami umowy, powinien pokrywać koszty ich utrzymywania poprzez opłacanie składek na rzecz tej spółki.

Przeglądy gruntów, m.in. pod kątem prawidłowego utrzymania urządzeń melioracji wodnych na gruntach Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, zwłaszcza ich drożności, odbywają się w sposób ciągły w ramach nadzoru właścicielskiego sprawowanego obecnie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. W razie stwierdzonych zaniedbań w tym zakresie podejmowane są działania w celu skutecznego wyegzekwowania od użytkowników wykonania niezbędnych prac. W przypadku niewykonania przez dzierżawców tych obowiązków, podejmowane są działania zmierzające do rozwiązania umów dzierżawy poprzez jednostronne oświadczenie woli ze skutkiem natychmiastowym i ewentualnym obciążeniem byłych dzierżawców kosztami przywrócenia właściwego stanu urządzeń melioracyjnych.

Odnosząc się do pytania zawartego w pkt 3 interpelacji uprzejmie informuję, że Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie dysponuje zasobami ludzkimi, przy pomocy których mógłby przeprowadzić jednorazową weryfikację stanu wszystkich urządzeń melioracyjnych znajdujących się na gruntach Zasobu, w skład którego wchodzi nieruchomości o łącznej powierzchni ponad 1,3 mln ha. Kontrole w ramach nadzoru właścicielskiego poszczególnych nieruchomości odbywają się cyklicznie w odstępach paroletnich i w zależności od tego, czy zostały wydane dzierżawcy zalecenia pokontrolne w czasie poprzedniej kontroli.

Do wiadomości:

Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

Szczecin, 21-02-2018

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
w Szczecinie

SZ.RUZ.071.5.14.2018.BG

KOMUNIKAT

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie
zgodnie z art. 205 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*
(Dz.U. z 2017 r., poz. 1566 ze zm.)

informuje o obowiązku utrzymania urządzeń melioracji wodnych.

W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2018 r. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1566 ze zm.), oraz określonej w przepisach art. 206 oraz art. 240 ust. 3 pkt 1 lit. a w/w ustawy kompetencji dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, jako właściwego organu Wód Polskich do ustalenia, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntów, szczegółowych zakresów i terminów wykonywania obowiązku utrzymywania urządzeń melioracji wodnych informuję, że zgodnie z przepisem art. 205 ustawy *Prawo wodne* **utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy - do tej spółki lub tego związku spółek wodnych.**

Z uwagi na powyższe przypominam o konieczności corocznej konserwacji urządzeń melioracyjnych, w szczególności rowów i rurociągów drenarskich, w zakresie wykaszania i wygrabiania skarp rowów, odmulania dna koryt rowów, utrzymywania drożności wylotów rurociągów drenarskich, oczyszczania osadników studni drenarskich zlokalizowanych na trasie rurociągów melioracyjnych. Prace konserwacyjne prowadzone powinny być każdego roku, jesienią oraz wiosną w celu umożliwienia odpływu wód opadowych i roztopowych oraz w okresie letnim, w zakresie wykaszania roślinności porastającej koryta urządzeń.

